

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ČETVRTI ODJEL

ODLUKA

Aplikacija br. 75581/11
Brane ZRNIĆ i drugi protiv Bosne i Hercegovine
i 13 drugih aplikacija
(vidi listu u prilogu)

Europski sud za ljudska prava (Četvrti odjel), dana 27.05.2014. godine, zasijedajući kao Odbor u sljedećem sastavu:

Päivi Hirvelä, *predsjednik*,

Nona Tsotsoria,

Faris Vehabović, *sudije*,

i Fatoş Aracı, *zamjenica registrara odjela*,

povodom navedenih aplikacija podnesenih u periodu od 8.11.2011. do 7.02.2013. godine,

imajući u vidu izjašnjenja tužene države, kao i izjašnjenja podnesena kao odgovor na njih od strane aplikanata,

nakon vijećanja, odlučio je kako slijedi:

ČINJENICE

Aplikanti, 20 državljana Bosne i Hercegovine, su: g. Brane Zrnčić, g. Dušan Zrnčić, g. Slavko Zrnčić, g. Rade Ilinčić, gđa Đuka Bogdanović, g. Vlastimir Barbarez, gđa Gordana Nikolić, gđa Brankica Nikolić, gđa Danica Nikolić, gđa Ankica Lazić, g. Dragoljub Dragičević, gđa Jilduza Zembo, g. Nenad Radovančević, g. Saša Preradović, g. Goran Rogić, g. Zdravko Crnobrnja, g. Boro Mihajlović, g. Milorad Milosavljević, gđa Jelena Dakić i gđa Radojka Momić.

G. Branu Zrnčića, g. Dušana Zrnčića, g. Slavka Zrnčića, g. Rađu Ilinčića, gđu Đuku Bogdanović, gđu Gordanu Nikolić, gđu Brankicu Nikolić, gđu Danicu Nikolić i gđu Ankicu Lazić zastupao je g. Đorđe Marić, advokat iz Banje Luke. G. Vlastimira Barbareza i g. Dragoljuba Dragičevića zastupali su g. Dragomir Prerad i g. Miroslav Prerad, advokati iz Banje Luke. G. Sašu Preradovića, g. Gorana Rogića, g. Zdravka Crnobrnju, g.

Boru Mihajlovića, g. Milorada Milosavljevića i gđu Radojku Momić zastupala je gđa Radmila Plavšić, advokat iz Banje Luke.

Vladu Bosne i Hercegovine („Vlada“) zastupala je njena zastupnica, gđa M. Mijić.

Ovaj predmet, kao i predmeti *Čolić i drugi protiv Bosne i Hercegovine*, br. 1218/07 i dr., od 10.11.2009., te *Runić i drugi protiv Bosne i Hercegovine*, br. 28735/06 i dr., od 5.11.2011. godine, odnosi se na neizvršavanje pravosnažnih i izvršnih presuda domaćih sudova kojima je aplikantima dosuđena ratna šteta.

A. Okolnosti predmeta

Činjenice ovog predmeta, kako su ih prezentirale strane, mogu se sažeti na sljedeći način.

Aplikanti žive u Bosni i Hercegovini.

Na osnovu 14 presuda različitih prvostepenih sudova koje su donesene dana 12.06.2000., 30.05.2001., 9.03.2000., 7.02.2000., 22.08.2001., 15.04.2004., 20.05.1999., 1.11.1999., 14.11.2001., 30.05.2002., 25.06.2001., 28.03.2000., 27.03.2002. i 14.04.2000. godine, i koje su postale pravosnažne, prema gore navedenom redosljedu, dana 8.04.2002., 12.07.2001., 5.02.2001., 25.05.2000., 23.04.2002., 30.09.2009., 3.11.2000., 3.07.2000., 10.11.2004., 12.05.2005., 25.11.2003., 4.02.2002., 18.11.2004. i 18.12.2001. godine, Republici Srpskoj (entitet Bosne i Hercegovine) naređeno je da u roku od 15 dana isplati sljedeće iznose u konvertibilnim markama (KM)¹ na ime ratne štete zajedno sa zateznom kamatom po zakonskoj stopi:

- i. KM 26.000 na ime nematerijalne štete, KM 3.300 na ime materijalne štete i KM 4.368 na ime troškova postupka Zrnićima;
- ii. KM 10.000 na ime nematerijalne štete, KM 1.500 na ime materijalne štete i KM 1.425 na ime troškova postupka g. Ilinčiću i gđi Bogdanović;
- iii. KM 22.000 na ime nematerijalne štete i KM 933 na ime troškova postupka g. Barbarezu;
- iv. KM 18,000 na ime nematerijalne štete i KM 1.369 na ime materijalne štete Nikolićima i gđi Lazić;
- v. KM 37.000 na ime nematerijalne štete i KM 555 na ime troškova postupka g. Dragičeviću;
- vi. KM 5.558 na ime materijalne štete i KM 1.909 na ime troškova postupka gđi Zembo;
- vii. KM 10.100 na ime nematerijalne štete i KM 103 na ime troškova postupka g. Radovančeviću;

¹ Konvertibilna marka koristi isti fiksni kurs prema euru koji ima i njemačka marka: EUR 1 = KM 1,95583.

- viii. KM 33.000 na ime nematerijalne štete i KM 1.755 na ime troškova postupka g. Predragoviću;
- ix. KM 17.000 na ime nematerijalne štete i KM 630 na ime troškova postupka g. Rogiću;
- x. KM 15.000 na ime nematerijalne štete i KM 768 na ime troškova postupka g. Crnobrnji;
- xi. KM 21.000 na ime nematerijalne štete i KM 1.406 na ime troškova postupka g. Mihajloviću;
- xii. KM 13.000 na ime nematerijalne štete i KM 830 na ime troškova postupka g. Milosavljeviću;
- xiii. KM 7.000 na ime nematerijalne štete, KM 300 na ime materijalne štete i KM 564 na ime troškova postupka gđi Dakić;
- xiv. KM 6.000 na ime nematerijalne štete, KM 2.500 na ime materijalne štete i KM 1.150 na ime troškova postupka gđi Momić.

Osnovni sud u Banjaluci izdao je rješenja o izvršenju dana 4.09.2002., 16.11.2001., 16.05.2001., 11.04.2001., 5.07.2002., 22.02.2010., 18.06.2001., 19.09.2000., 26.01.2005., 11.07.2005., 4.02.2004., 12.04.2002., 31.08.2006. i 6.02.2003. godine, prema gore navedenom redoslijedu odluka.

Aplikanti, osim g. Barbareza, g. Dragičevića i gđe Dakić, žalili su se Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine („Ustavni sud“) zbog neizvršenja presude. Ustavni sud je različitih datuma utvrdio povredu člana 6. Konvencije i člana 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju u predmetima Zrnića, g. Ilinčića i gđe Bogdanović, Nikolića i gđe Lazić, gđe Zembo, g. Radovančevića, g. Predragovića, g. Rogića, g. Crnobrnje, g. Mihajlovića i g. Milosavljevića. Aplikanti nisu tražili naknadu štete, ali i da jesu, njihov zahtjev bi najvjerojatnije bio odbijen (vidi, na primjer, odluke Ustavnog suda AP 774/04 od 20.12.2005., tačka 438; AP 557/05 od 12.04.2006., tačka 195; AP 1211/06 od 13.12.2007., tačka 79; AP 224/08 od 8.12.2010., tačka 37).

Nakon opsežne informativne kampanje kako bi se objasnile raspoložive opcije za izmirenje javnog duga Republike Srpske (uključujući i dug nastao na osnovu domaćih presuda), između 19.03.2008. i 17.04.2012. godine, aplikanti su obavijestili organe vlasti da se slažu da im se samo troškovi postupka isplate u gotovini, a glavnica duga i zatezna kamata u obveznicama. Potom su emitirane obveznice Vlade i to:

- i. dana 15.12.2008. Zrnićima, dok je aplikacija podnesena 8.11.2011.;
- ii. dana 15.12.2008. g. Ilinčiću i gđi Bogdanović, dok je aplikacija podnesena 8.11.2011.;
- iii. dana 30.10.2009. g. Barbarezu, dok je aplikacija podnesena 10.02.2012.;

- iv. dana 15.12.2008. Nikolićima i gđi Lazić, dok je aplikacija podnesena 3.01.2012.;
- v. dana 30.10.2009. g. Dragičeviću, dok je aplikacija podnesena 16.01.2012.;
- vi. dana 15.06.2010. gđi Zembo, dok je aplikacija podnesena 10.05.2012.;
- vii. dana 30.10.2009. g. Radovančeviću, dok je aplikacija podnesena 19.06.2012.;
- viii. dana 30.06.2008. g. Predragoviću, dok je aplikacija podnesena 17.05.2012.;
- ix. dana 15.12.2008. g. Rogiću, dok je aplikacija podnesena 17.05.2012.;
- x. dana 9.06.2011. g. Crnobrnji, dok je aplikacija podnesena 17.05.2012.;
- xi. dana 30.06.2008. g. Mihajloviću, dok je aplikacija podnesena 5.12.2012.;
- xii. dana 30.06.2008. g. Milosavljeviću, dok je aplikacija podnesena 5.12.2012.;
- xiii. dana 30.10.2009. gđi Dakić, dok je aplikacija podnesena 18.09.2012.;
- xiv. dana 30.09.2009. gđi Momić, dok je aplikacija podnesena 7.02.2013. godine

G. Ilinčić, g. Barbarez, g. Dragičević, g. Rogić, gđa Dakić i gđa Momić već su prodali neke ili sve svoje obveznice na berzi.

B. Relevantno domaće pravo i praksa

Relevantno domaće pravo i praksa prikazani su u predmetu *Čolić i drugi* (citiran gore, tačke 10-12) i *Runić i drugi* (citiran gore, tačka 11).

PRITUŽBA

Aplikanti su se žalili zbog neizvršavanja gore navedenih presuda. Sud je ispitaio slučaj prema članu 6. Konvencije i članu 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju.

Član 6. u relevantnom dijelu propisuje sljedeće:

„Prilikom odlučivanja o njegovim građanskim pravima obavezama..., svako ima pravo na pravičan i javni postupak u razumnom roku pred zakonom uspostavljenim neovisnim i nepristrasnim sudom.“

Član 1. Protokola br.1 uz Konvenciju glasi:

„Svaka fizička i pravna osoba ima pravo na neometano uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen njegove imovine osim kada je to u javnom interesu i u skladu s uvjetima propisanim zakonom i općim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne umanjuju pravo države da primijeni zakone koje smatra potrebnim kako bi regulirala korištenje imovine u skladu s općim interesom ili kako bi osigurala plaćanje poreza ili drugih doprinosa ili kazni.”

PROPISI

I. SPAJANJE APLIKACIJA

S obzirom na njihovu zajedničku činjeničnu i pravnu pozadinu, Sud je odlučio da ovih 14 aplikacija treba spojiti u skladu s pravilom 42. stav 1. Pravila Suda.

II. DOPUŠTENOST

Vlada tvrdi da su predmetne aplikacije podnesene nakon isteka šestomjesečnog roka.

Aplikanti se ne slažu s tim.

Sud ponovno naglašava da je svrha pravila o šestomjesečnom roku promoviranje pravne sigurnosti, te da se osigura rješavanje u razumnom roku predmeta koji pokreću pitanja prema Konvenciji. Nadalje, ono također treba zaštititi vlasti i druge zainteresirane osobe od svake neizvjesnosti u produženom vremenskom periodu. Pravilo, isto tako, daje osobi koja je eventualni podnositelj aplikacije, vremena da razmotri da li će podnijeti aplikaciju, te ukoliko hoće, da odluči koje će konkretne pritužbe i argumente iznijeti (vidi, na primjer, *Worm protiv Austrije*, 29.08.1997., tačke 32-33, *Izveštaji o presudama i odlukama 1997-V*). Kada navodna povreda predstavlja situaciju koja traje izvjesno vrijeme i protiv koje nema raspoloživog domaćeg pravnog lijeka, poput neizvršavanja pravosnažnih i izvršnih domaćih presuda u predmetnim slučajevima, šestomjesečni rok počinje teći od kraja takve situacije (vidi *Ülke v. Turkey* (odl.) br. 39437/98, 24.01.2006.).

Nadalje, u predmetu *Runić i drugi* (citirana gore u tekstu, tačka 15, u kojem su podnositelji aplikacija, kao i u ovom slučaju, prihvatili vladine obveznice umjesto gotovine kao način izvršenja), Sud je utvrdio da su domaće presude kojima se nalaže plaćanje ratne štete u potpunosti izvršene izdavanjem vladinih obveznica.

Stoga, imajući u vidu datume izvršenja domaćih presuda o kojima je riječ (kako je naznačeno u tekstu gore), jasno je da su iste podnesene nakon isteka šestomjesečnog roka.

S obzirom na navedeno, Sud smatra da aplikanti nisu ispoštovali pravilo šestomjesečnog roka. Aplikacije se stoga moraju odbaciti u skladu sa članom 35. stav 1. i 4. Konvencije.

Iz navedenih razloga Sud je jednoglasno

odlučio spojiti aplikacije;

proglasio aplikacije nedopuštenima.

Fatoş Aracı
zamjenica registrara

Päivi Hirvelä
predsjednik

PRILOG

Br.	Aplikacija br.	Aplikant Datum rođenja Prebivalište
1.	75581/11	Brane ZRNIĆ 17/10/1937 Omarska Dušan ZRNIĆ 03/11/1961 Omarska Slavko ZRNIĆ 03/06/1974 Omarska
2.	75587/11	Rade ILINČIĆ 17/12/1964 Šamac Đuka BOGDANOVIĆ 05/03/1963 Šamac
3.	15645/12	Vlastimir BARBAREZ 02/06/1943 Banja Luka
4.	17756/12	Gordana NIKOLIĆ 05/06/1965 Modriča Danica NIKOLIĆ 13/08/1986 Modriča Ankica LAZIĆ 26/09/1984 Banja Luka Brankica NIKOLIĆ 02/03/1992 Modriča

Br.	Aplikacija br.	Aplikant Datum rođenja Prebivalište
5.	17779/12	Dragoljub DRAGIČEVIĆ 27/03/1947 Banja Luka
6.	36105/12	Jilduza ZEMBO 26/08/1945 Opatija
7.	41043/12	Nenad RADOVANČEVIĆ 25/06/1960 Banja Luka
8.	43384/12	Saša PREDRAGOVIĆ 02/08/1969 Banja Luka
9.	43393/12	Goran ROGIĆ Banja Luka
10.	43567/12	Zdravko CRNOBRNJA Banja Luka
11.	166/13	Boro MIHAJLOVIĆ 30/01/1956 Banja Luka
12.	306/13	Milorad MILOSAVLJEVIĆ Jošavka
13.	3322/13	Jelena DAKIĆ 18/07/1961 Banja Luka
14.	18177/13	Radojka MOMIĆ 03/01/1953 Banja Luka